

HÄFT. I

SOLHULTSBARNEN

I.

UPPSATSBILDER FÖR 2 — 3 SKOLÅREN

SAMMANSTÄLLDA AV

NILS OLSSON

TECKNINGARNA AV **A. T. BYBERG**

SEXTONDE UPPLAGAN

AB MAGN. BERGVALLS FÖRLAG - STOCKHOLM

Till läraren.

Föreliggande uppsatsbilder har tillkommit för att underlätta den första uppsatsskrivningen. Då denna enligt undervisningsplanen skall börja under andra skolåret, är dessa bilder tänkta som utgångspunkt för en serie små uppsatser under detta år. De bilder, som eventuellt ej medhinns under detta läsår, torde med fördel kunna användas under början av tredje skolåret. Den i detta häfte tillämpade metoden att låta eleverna skriva i anslutning till en liten bild har visat sig vara ett gott sätt att få de små skrivarna i gång. Bilden skapar en god utgångspunkt för skrivningen genom att den för barnen in i en situation och sätter deras fantasi i rörelse. Användningen av tryckta bilder bör naturligtvis icke hindra, att uppsatserna också illustreras med egna små teckningar. (Se anvisning till bild 4 och följande.)

De tolv bilderna i detta häfte har, som synes, ett genomgående motiv, varigenom eleverna blir väl förtrogna med de personer och den miljö de skall skildra. Situationerna har utformats i anslutning till lekar, sysselsättningar och arbeten, som torde vara väl kända även för städernas barn.

Anvisningarna för skrivarbetet har gjorts ganska utförliga med tanke på användningen i flerklassiga skolor och ett i övrigt i möjligaste mån självständigt arbete.

TILL LÄRJUNGEN.

1

De små bilder, som finns i detta häfte, handlar allesamman om en flicka och en pojke. Flickan är nio år, och pojken är fem år. Vi har kallat dem *Storasyster* och *Lillebror*, men barnen har naturligtvis riktiga namn också. Du får själv hitta på namn åt dem.

De båda barnen bor tillsammans med far och mor på en lantgård, som vi kallat *Solhult*. Om du vill, kan du hitta på ett annat namn. På gården finns naturligtvis många djur, både hästar och kor, hund och katt. Kissekatten träffar du redan på första bilden. Ge honom ett fint namn! Gårdens hund ser du på den andra bilden. Han ska också ha ett namn.

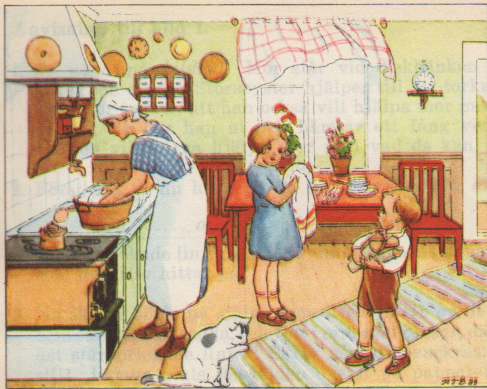
På gården finns en dräng, som hjälper far med arbetet på åker och äng och i ladugård. Vad ska vi

kalla drängen? Jungfrun, som hjälper mor med hennes sysslor, får du också ge ett namn.

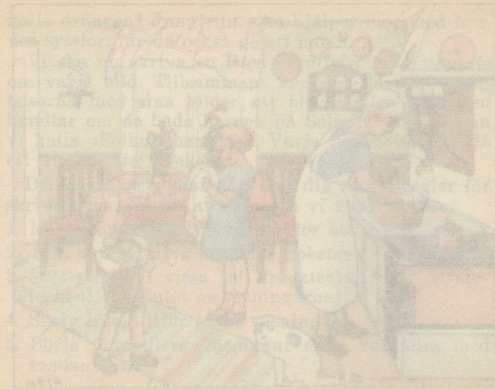
Vi ska nu skriva en *liten berättelse* eller *uppsats* om varje bild. Tillsammans kommer de tolv berättelserna med sina bilder att bli *en liten bok*, som handlar om de båda barnen på Solhult. Boken kan vi kalla »Solhultsbarnen». Varje berättelse blir då ett litet *kapitel* i boken.

Du har säkert redan fått lära dig en del regler för skrivningen. Några av dem ska vi upprepa här:

1. Meningarna ska *börja med stor bokstav*.
2. Alla *namn* skrivs med *stor bokstav*.
3. Sätt *punkt* (i vissa fall frågetecken eller utrops-tecken) vid slutet av meningarna!
4. Skriv inte alltför *långa* meningar!
5. Börja inte flera meningar efter varandra med *samma ord*!

IVAR HEGGSTRÖMS BOKTR. A. B.

Anvisning till bild 1.

I

1. *Se noga på bilden!* Mor står vid diskbänken i köket och diskar. Storasyster hjälper till att torka. Lillebror tycker, att han också vill hjälpa mor med något. Så går han ut och hämtar ett fång ved. Barnen vill gärna hjälpa mor med vad de kan.
2. Först ska vi nu hitta på en bra *överskrift*, t. ex.

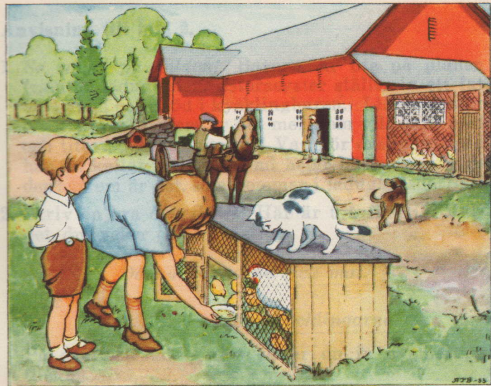
Då och hjälper mor.

På de prickade linjerna sätter du in barnens namn, som du själv hittat på.

3. Nu ska vi börja på själva uppsatsen. *Skriv av* det, som står på nästa sida, och *füll i ord*, som *passar*, där det står prickade linjer! Skriv med din vackraste stil! Lämna plats för bilden överst på papperet!

Mor står vid i köket och Flickan heter Hon hjälper mor att Pojken heter Han har varit ute och hämtat till mor. Både och vill gärna hjälpa till. Mor säger, att barnen är

4. Läs nu noga igenom, vad du skrivit! Se efter, att du inte stavat fel och inte glömt några skiljetecken!
5. När du fått uppsatsen godkänd, klistra upp bilden!
6. Rita Lillebror, när han bär ved, eller storasyster, när hon torkar disk!

Anvisning till bild 2.

1. *Se noga på bilden!* Barnen är ute på planen framför ladugården. Storasyster ställer in ett fat med gryn och bröd i kycklingburen. Lillebror står och tittar på. Vem är det mer, som vill vara med och titta på kycklingarna? Vad gör drängen? Vad har du kallat honom? Vad heter hästen och hunden? Vem är det, som kommer i ladugårdsdörren?
2. *Skriv en bra överskrift!* Här är två förslag. Välj det, du tycker passar bäst!

Då kycklingarna fick mat.

eller

..... matar kycklingarna.

På den prickade linjen sätter du in namnet på flickan.

3. *Skriv av uppsatsen här nedanför, och fyll i ord, som passar! Tänk på stilen! Lämna plats för bilden!*

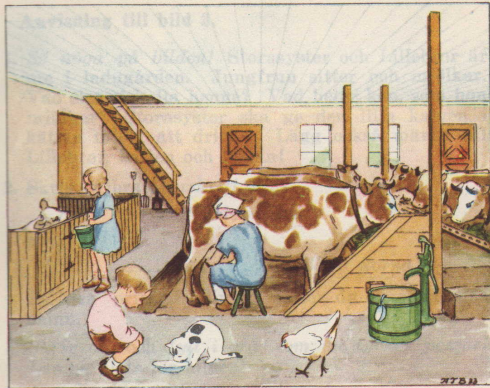
En dag ber mor, att ska gå ut och gemat. Lille följer med. Kycklingburen står på framför I buren finns en och stycken små De får att äta. På buren står och tittar på.

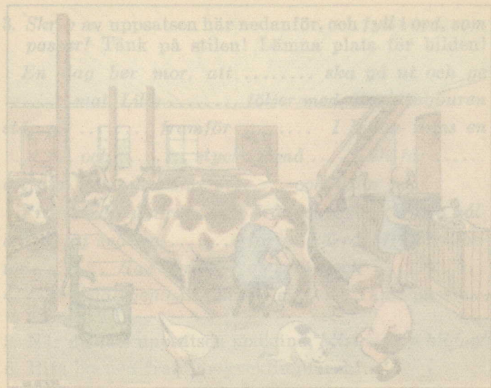
Framför ladugården står drängen Han håller på att spänna för en kärra. Hunden heter Han springer omkring och

4. *Läs noga igenom, vad du skrivit! Tänk på stavningen!*

5. *När du fått uppsatsen godkänd, klistra upp bilden!*

6. *Rita barnen framför kycklingburen!*

Anvisning till bild 3.

1. *Se noga på bilden!* Storasyster och Lillebror är ute i ladugården. Jungfrun sitter och mjölkar. Vad ska vi kalla henne? Vad heter kon, som hon mjölkar? Storasyster ska ge den lilla kalven i kätten mjölk att dricka. Lägg också märke till Lillebror, katten och hönan!
2. Skriv en bra *överskrift*, t. ex.

I ladugården.

eller

Då mjölkar korna.

På den prickade linjen sätter du in jungfruns namn.

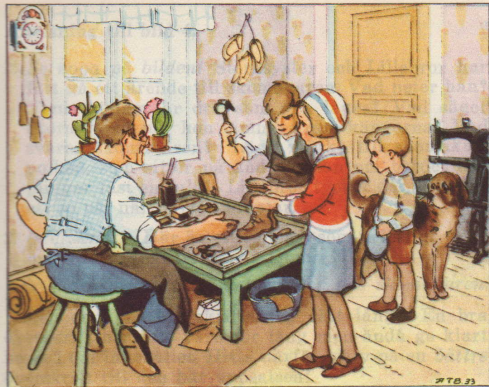
3. *Skriv av, och fyll i ord, som du tycker passar!*
Lämna plats för bilden!

När ska mjölka korna, brukar och
..... följa med till Den snällaste kon heter
..... I kalvkätten finns en liten Han får
..... att dricka av

Avsluta uppsatsen genom att på egen hand skriva
några korta meningar som svar på dessa frågor:
Vad håller katten på med? Vad gör Lillebror? Vad
tittar hönan efter? Börja meningarna med stor bok-
stav!

4. Läs igenom, vad du skrivit! Se efter, att du sta-
vat rätt!

5. Klistra upp bilden!

Anvisning till bild 4.

1. *Se noga på bilden!* Storasyster och Lillebror har fått gå ett ärende till skomakaren. Vad heter han? Vems känger är det, som ska lagas? Vad säger Storasyster, när hon lämnar fram kängorna? Vad svarar skomakaren? Lägga märke till skomakarpojken, som sitter på andra sidan om bordet och pliggar fast en sula! Lillebror tycker det är roligt att se på, när pojken arbetar.
2. *Överskrift!* Här är ett förslag, som utförligt talar om, vad uppsatsen handlar om:

När Storasyster och Lillebror var hos skomakaren.

Men den här överskriften är rätt lång. En bra överskrift bör inte vara för lång men ändå ge klart besked om innehållet. Hitta därför själv på en *bättre* överskrift till den här uppsatsen!

3. *Skriv av, och fyll i ord, som passar!*

*En dag fick och gå till skomakare
..... De skulle lämna känger, som behövde
..... När de kom in i verkstaden, lämnade
fram*

*Fortsätt uppsatsen genom att svara på följande frågor: Vem är det, som sitter mitt emot skomakaren?
Vad gör han? Vad gör Lillebror? Vad ser du på
bordet? På väggarna? I fönstret?*

4. Läs igenom, vad du skrivit! **Klistra upp bilden!**

5. Rita barnen och hunden på väg till eller från skomakaren!

Anvisning till bild 5.

I

1. *Se noga på bilden!* Nu har det blivit vinter. Det är dagen före julafton. Far har varit med barnen i skogen. Vad har de gjort där? Nu är de på hemväg med sin julgran. Far kommer efter med yxan. Barnen vinkar åt mor, som står på trappan. Lägg märke till vad drängen gör!

2. *Skriv en bra överskrift på egen hand!* Tänk på vad vi lärde oss i förra uppsatsen!

3. *Skriv av, och fyll i ord, som passar!*

Dagen före fick och följa med far till De skulle hämta Hunden var också med. Det var en vacker vinterdag, och låg djup.

Fortsätt uppsatsen genom att besvara följande frågor: Vad gjorde barnen, när de kom till skogen? Vad gjorde far, när de funnit en fin gran? Vad gjorde de sedan? Vem är det, barnen vinkar till, när de kommer fram på gården? Vad får barnen, när de kommer in?

4. Läs igenom, vad du skrivit! Klistra bilden!

5. Rita far och barnen ute i skogen!

Anvisning till bild 6.

1. *Se på bilden!* Det är julaftonskväll. Granen är tänd, och jultomten har kommit. Vem är det, som har klätt ut sig? Tomten håller på att dela ut julklapparna. Vad har Storasyster fått? Men se på Lillebror! Vad tror du han säger?

2. *Skriv en bra överskrift!*

3. *Börja uppsatsen så här* (fyll i utelämnade ord):

Äntligen blev det julafton. Barnen var så

På kvällen samlades man i det stora rummet. Då tändes Plötsligt knackade det på

*Fortsätt uppsatsen genom att besvara dessa frågor:
Vem var det, som kom in? Vad sade han? Vad
gjorde han sedan?*

*Skriv därefter några korta meningar om vad bar-
nen fick i julklapp, och vad de tyckte bäst om!*

4. Läs igenom, vad du skrivit! Klistra bilden!

5. Rita av barnens julklappar!

Anvisning till bild 7.

1. *Se på bilden!* En dag strax efter jul snöar det duktigt. Men på eftermiddagen blir det vackert väder. Snön blir kram, och barnen skyndar ut för att leka. Vad hittar de på? Drängen kommer just från skogen med ett lass stockar. Vad gör far?

2. Hitta på en trevlig överskrift!

3. *Börja uppsatsen så här:*

En dag, när det hade snöat, skyndade och ut för att Snön var kram, och det gick bra att

Fortsätt uppsatsen, och berätta om hur barnen skaffade snögubben näsa, öron och mun! Berätta om hur de sedan gjorde snögubben färdig! Tala också om, hur det till slut gick med snögubben!

4. Läs igenom, vad du skrivit! Klistra bilden!

5. Rita barnen, när de rullar snöbollar!

Anvisning till bild 8.

1. *Se på bilden!* En dag fick barnen lov att gå till backen nere vid sjön. Lillebror tog sina skidor, som han fått i julklapp. Han knogar just uppför backen. Storasyster åker på den gröna kälken. Granngårdsbarnen är också i backen och åker kälke och skidor. Några av pojkarna har skottat undan snön på isen och åker skridskor där.

2. *Skriv överskrift!* Börja uppsatsen så här:

En vacker vinterdag fick och lov att gå

Fortsätt uppsatsen! Berätta om vad barnen tog med sig och vad de gjorde, när de kom fram!

Ge namn åt granngårdsbarnen! Berätta något om de andra skidlöparna, om flickan i den röda kappan och om pojkarna på isen!

3. Läs igenom, vad du skrivit! Klistra bilden!

4. Rita Lillebror, när han åker utför backen!

Anvisning till bild 9.

1

1. Nu har det blivit vår. Det är redan maj månad. Träden har blivit gröna. Drängen plöjer på gärdet. I dungen strax nedanför ladugården finns en liten damm. Där har barnen en av sina bästa lekplatser. I dag seglar Lillebror med sin segelbåt i dammen. Vem är det, som sitter och tittar på? Lillebror har byggt en ladugård av stenar. Vad för slags »djur» har han? Vad leker Storasyster? Hon har tagit ut en del av sina små leksaker. Vem är det, som är kund i handelsboden?

2. Hitta på överskrift! Börja uppsatsen så här:

En vacker dag i maj var barnen ute och

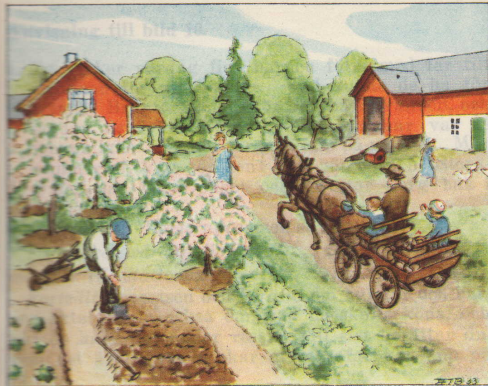
vid den lilla dammen i dungen. Lillebror byggde sig

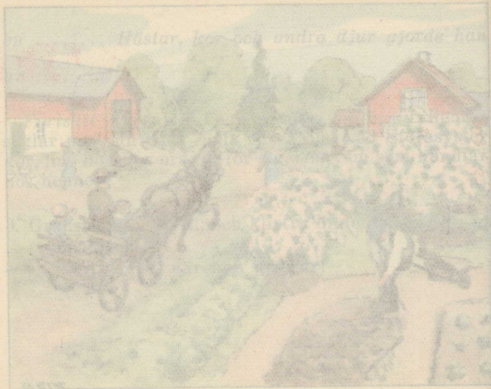
en Hästar, kor och andra djur gjorde han
av

Fortsätt uppsatsen, och berätta om hur Lillebror seglar med sin båt! Tala också om, vad Storasyster gör, hur hon har ordnat för sig, och vem som handlar hos henne!

3. Granska uppsatsen, och klistra bilden!

4. Rita Lillebror, när han gungar!

Anvisning till bild 10.

1. En vacker vårdag fick barnen följa med far till stationen för att handla. Vad kunde de ha för ärende? Brunte spändes för den bästa vagnen, och så for de iväg. Efter ett par timmar var de hemma igen. Nu kör far just upp på gården. Mor kommer ut. Vad gör hon? Vad gör barnen? Stora-syster har flera paket och en stor korg bak i vagnen.

2. *Överskrift!* Börja uppsatsen så här:

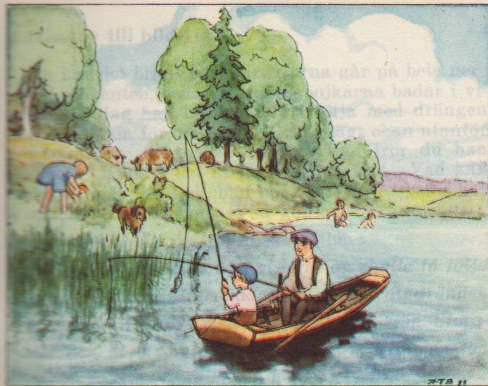
En vacker vårdag fick och följa med far till stationen för att

Fortsätt uppsatsen och berätta om hur far och barnen åkte! Tala också om, vad de skulle köpa, och hur de hade det under resan! Till sist berättar du, vem det är barnen vinkar åt, när far kör upp på gården.

Om du vill, kan du också tala om, vad drängen gör, hur det ser ut i trädgården, och vem det är, som är på väg till ladugården.

3. Granska uppsatsen och klistra bilden!

4 Rita drängen, när han gräver, när han krattar, eller när han kör bort ogräs i kärran!

Anvisning till bild 11.

I

1. Nu har det blivit sommar. Korna går på bete nere vid sjökanten, och granngårdspojkarna badar i viken. I dag har Lillebror fått följa med drängen ner till sjön för att meta. De har lagt ekan utanför vasskanten. Se på Lillebror! Vad tror du han säger? Kanske det är hans första fisk. Vad kan det vara för en fisk, han har fått? Storasyster har stannat på stranden. Vad gör hon?

2. Överskrift! Börja uppsatsen så här:

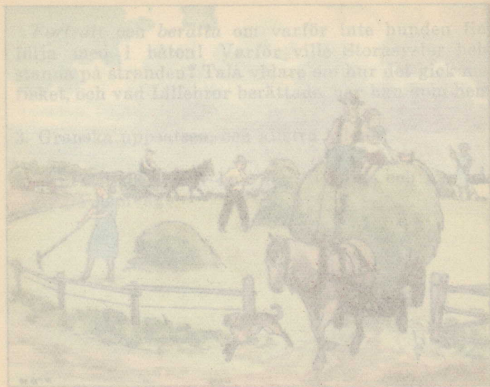
Lillebror hade länge önskat, att han skulle få följa med och fiska. En eftermiddag lovade far, att drängen skulle få följa med honom ner till sjön. Storasyster och följde också med. Drängen tog, och så rodde han och ut.

Fortsätt och berätta om varför inte hunden fick följa med i båten! Varför ville Storasyster helst stanna på stranden? Tala vidare om hur det gick med fisket, och vad Lillebror berättade, när han kom hem!

3. Granska uppsatsen, och klistra bilden!

4. Rita Lillebror, när han går till sjön, och när han är på hemväg!

Anvisning till bild 12.

1

1. Att åka i hölassen tyckte barnen på Solhult alltid var roligt. Nu är det i höbärgningstiden. Alla på gården är ute på gärdet. Far har fått hjälp av sin granne, som kör hästräfsan med sin häst. Mor och jungfrun räfsar. Vad gör drängen? Far själv kör in hö från ett annat gärde, där de slagit några dagar tidigare. Det går undan med arbetet. Varför har far så bråttom hem med sitt hölass?

2. Överskrift! Börja så här:

När höet ska bärgas, är det mycket arbete på Solhult. Både och arbetar ute på gärdet. Barnen

Fortsätt, och avsluta uppsatsen!

3. Granska, vad du skrivit, och klistra bilden!

SOLHULTSBARNEN föreligger i två

häften à resp. 60 och 65 öre.

HAFT. I. För 2:a och 3:e skolåren.

HAFT. II. För 3:e och 4:e skolåren.

Häft. II torde med fördel kunna användas även
på ett högre stadium.

AB Magn. Bergvalls Förlag.